46ste jaar. — Nr 36.

Zaterdag 25 Maart 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad af onderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centim. per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 25 MAART 1899.

Van alles wat.

Eenige jaren gel den, riep M. Robert, vroeger liberale volksvertegenwoordiger van Brussel, in eene meeting uit :

« *De duivel is ons aller opperhoofd, onze* « *vader.* »

» *De eerste is hij tegen God opgestaan en* » *heeft uitgeroepen* : Ik zal u niet dienen !... « *Zoo doen wij ook* : Weg met God en leve « Satan !

« Nu hieden schrijft de liberale *Chronique* op hare beurt :

« *De duivel is de vader van alle revolutie-* » *maanen van allen aard, die de wet Gods* » *niet willen aannemen en M. Vander Kinde-* » *ren heeft dus overschot van gelijk een ver-* » *bond te willen sluiten met den duivel om* » *de katholieken te verdelgen.* »

't Is onbetwisbaar dat de blauwen en rooden de gezworen vijanden zijn van God, Kerk en Priesters, want hunne leerstelsels, hunne handel en hunne wandel bewijzen het zonneklaar.

Nu 't is evenmin onbetwisbaar dat de blauwen en rooden tot bijzonder doel hebben den godsdienstzin in de herten der menschen uit te dooven, om dan hunne leerschappij te vestigen op de puinen der christene samenleving.

En in die omstandigheden, men moet toch de schijnheiligheid to de uiterste palen drijven, gelijk de toongersche geuzen, om in tijd van kiezing durven te schreeuwen :

« *Eerbied voor de godsdienstige overtuiging* « *van al de inwoners. Hondhaving der be-* « *staande toestanden betrekkelijk den Gods-* « *dienst* ».

Mannen die roepen : *Weg met God, leve Satan !* en die *met deze laatste een verbond willen sluiten* zouden God, Kerk, Godsdienst en Priesters eerbiedigen !...

***

Kan men eerlijk en treffelijk zijn, 't is te zeggen, deugdzaam, zonder godsdienstig te zijn ?

De liberalen zeggen van ja.

Doch Jean-Jacques Rousseau, een vermaarde schrijver, liberaal en vrijdenker en vrijlever, was van een geheel ander gedacht.

« *Ik geloof niet*, zegt hij, *dat men deugd-* » *saam kan zijn zonder den godsdienst. Ik* » *heb lang dit valsch gedacht gehad ; maar,* » *na ondervinding, ben ik daar geheel van* » *weergekeerd.* »

En Victor Hugo, die geen heilige was, op 't laatste van zijn leven, zegt het nog wat nauwer :

« *Wanneer men aan* NIETS *meer gelooft,* « *is men tot* ALLES *bekwaam !* »

Belgische communards

Zaterdag vierden de socialisten, volgens *Le Peuple*, den verjaardag der *Commune*, en *Vooruit* en *Volksrecht* — zoo zegt het *Fondsenblad* — hebben dat bloedig schrikbewind met geestdrift herdacht.

De *Journal de Charleroi* schreef, in zijn nummer van maandag, 20 Maart, het volgende, onder den titel van *Belgische communards* :

Het was den 2 April 1871 dat de *Commune* het volgende dekreet uitveerdigde :

De *Commune* van Parijs :

« Overwegende dat het eerste principe der fransche republiek de vrijheid is ;

Overwegende dat de vrijheid van geweten de eerste der vrijheden is ;

Overwegende dat de begrooting der eeredienaren strijdig is met dit principe, aanzien het de burgers belast tegen hunne overtuiging :

Overwegende dat, in feite de geestelijkheid de medeplichtige is geweest der misdaden van hen, die kortgeleden tegen de vrijheid :

Besluit :

Art. 1. De Kerk is gescheiden van de Staat.

Art. 2. De begrooting der eeredienaren is afgeschaft.

Art. 3. De goederen gerezd van *dode hand*, toebehoorende aan de kloosterordens, roerende en onroerende, worden na toezicht eigendommen verklaard.

Art. 4. Een onderzoek zal onmiddellijk over die goederen worden ingesteld, om er den aard van vast te stellen en te ter beschikking der natie te brengen. »

Na dit besluit genomen te hebben, wilde de *Commune* onmiddellijk het onderwijs, de liefdadigheid en de begrafenissen verweerdelijken. Zie hier hoe 't zij. — altijd volgens den *Journal de Charleroi*. — te werk ging :

Zij nam vooreerst maatregels om het onderwijs volkomen te verweerdelijken en de *Broeders en Zusters uit de openbare scholen te verbannen*.

Reeds was reeds, in meest al de arrondissementen van Parijs, de besluiten der *Commune* vooruitgeloopen : *men sloot de kerken voor den eeredienst en men opende ze voor de clubs.*

De Zusters waren reeds verjaagd uit de weldadigheidsgestichten.

Gedureend de « bloedige week », 't is te zeggen tusschen twee *Commune* op het vallen stond, werden de aartsbisschop Darboy, de priester Deguerry, de paters Clair en Ducoudray en de priester Allard, die sedert 4 April als gijzelaars aangehouden waren, *door den kop geschoten*.

De paters Jesuieten de Beugy, Caubert en Olivaint, de seminarist Seig erd en verscheidene andere geestelijken, *ondergingen hetzelfde lot*.

In de gevangenis la Roquette, poogden eenige priesters, waaronder de bisschop Surat, te ontvluchten, doch, tegengehouden door eenige *communards*, die Parijs voor voet aan de Versaillezen betwistten, werden zij op staanden voet gefusilleerd. Eenige preekheeren, te Arceuil aangehouden, werden omgebracht, doch de *Commune* was dood en de laatste *communards* vielen onder de kogels der Versaillezen tegen eenen muur van het kerkhof Père Lachaise.

Het blad van *citoyen* Vandervelde doet er geen doekskens om en het heeft ook geen woord van afkeuring om die misdaden te schandvlekken ; het bespreekt ze, integendeel, op zijne manier en voegt er, ten slotte van zijn artikel, bij :

't Is dat het volk niet begreep *dat men de kerken zou laten bestaan, waar een bespottelijke godsdienst wordt ondersteunen en dat men priesters zou gedoogen die de vijand n zijn van alien vooruitgang en van het geluk van het menschdom.*

Dat is klaar en duidelijk. Volgens de bekentenis van het orgaan van *citoyen* Vandervelde, zal het socialism, en dat nog al namens de vrijheid, als het eens meester wordt, den oorlog verklaren aan den katholieken godsdienst, de kerken in clubs veranderen en priesters en kloosterlingen verbannen of van kant maken !

LIEDJES.

De gezangen zijn het zinnebeeld van hunnen tijd Ni is voorspiegelt zoo klaar en zoo juist het leven, de neigingen, de deugden en ondeugden van een volk, dingens van een tijdvak, die die tijd die er gezongen wordt n.

Grondig kan men dat en wat ons het meest verwondert is dat er in ons geen van vorming nog geen grooter gebruik gemaakt wordt van dat middel tot propaganda.

Het heet dringt immers overal binnen zonder dat men weet van waar het komt, te leeren leert men ze herberg, op straat, in huis, op het veld en de rampers geraken bijna steeds ze hebben gevoeld, hen ganschelijk doordrongen van den geest die het hart bezielt. Aan den toon en de woorden van de liederen wek een vak elkaar, kan men aanstonds zien hoe dat volk gesteld is, wat het verlangde, wat het dacht

∴

Welke rust, welke stille vertrouwdheid straalen niet door in de mild lenzuuche liederen, die tot ons gekomen zijn ? Nu eens zijn ze droefzinnig dan weder luisig, soms huiverend, maar altijd bevallig en zangerig.

Het doet tomaal goed aan het hart die liefelijke gezangen te hooren in de plaats van de brutale liederen der revolutionnaire liederen, welke de socialisten bij elke gelegenheid uitgalmen.

Zelfs als onze voorouders strijdzangen aanheven, hee l hun kuisch smaak nog altijd beter de karakteruitdrukken : vastbraden heid, betrouwen op God en ook het ridderlijk gemoed dat de overtuiging medebrengt als men zijnen plicht volbracht heeft.

Men denke slechts op het hemelsbreed verschil dat er bestaat tusschen de krijgsliederen der geuzen van de XVIe eeuw en het rooversmuziek van de « Marseillaise » en van het « Carira », waarmede de socialisten ons op hunne uitstappjes en feesten de oren doof raren.

∴

Waarlijk, de liederen geven een gedacht van hunnen tijd ; terwijl de liedjes uit den ouden tijd ons een geval laten van huiselijke tevredenheid, kristen moed, strevingtot een edel doel, vroegd en deugd, hoogere verzuchtingen, zijn de hedendaagsche liederen die wij hooren brullen, vol van bestige gevoelens, vol opstand tegen elk ding gezag, vol haat en nijd. De oude liedjes zijn kalm en welmoedig, omdat de zielen hunner zangers — hoewel soms droef — eerust waren en tevreden met hun lot. De tegenwoordige zijn soms zo barbaarsch, vol ontlucht en passen wonderwel op onzen tijd van ongeloof, afzinnat en atheismus.

De oude zoeken van plicht, zuivere, trouwe liefde en eerlijk verzet ; de hedendagsche van recht, van rood, opstand, haat en brutale genegens, die een eerlijk man doen walgen, een sapeur doen bloozen.

Maar onze voorouders kenden het genoegen reiner reine, eenvoudige zielen, wie op onze dagen kent dat nog ?

Onze voorouders wisten, zelfs in de rampspoedigste tijden, zich zelven door taaien moed en geldenheid te meester te blijven ; wij ontgeestelt raren en tieren, bulderen en vloegen op en kunnen tot niets, terwijl onze voorouders altijd vindigden met het noodig meester te worden.

Van waar dat hemelsbreed verschil dat ten andere tot eere strekt aan die vervlogene tijden ?

Eenkel hieraan : onze voorouders waren geloovige en getrouwe kristenen.

Zij woonen veel minder dan wij en konden nietiemin de eindjes aan elkander knoopen, omdat zij steeds teering naar nering wisten te schikken : eerst het noodige, dan het spaargeld en daarna het vermaak.

Maar al te dikwijls volgt men tegenwoordig den tegenovergestelden weg, eerst het vermaak, de druppels, de pintjes, de kermissen en de beesten, van tijd tot tijd een plezierreisje, dan het spaargeld en ten laatste 't noodige.

Op die wijze echter, schiet er gewoonlijk reeds niets meer over als het spaargeld aan de beurt komt en dikwijls is er zelfs niet genoeg om het noodige voor het huishouden te betalen.

∴

Vandaar het algemeen misnoegen en het gemak waarmede het socialismus in de geesten dringt.

Teering naar nering stellen, dat is een groot punt dat al te veel uit het oog verloren wordt. Het gaat zeker niet altijd van zelf. Het is niet gemakkelijk het genoegen van vrouw en kinderen te stellen boven het vertzet, zich aan een toog te bevinden met lustige werkgezellen. Daarto is krachtdadigheid noodig en een hoog gevoel van eigenwaarde. Onze voorouders bezaten die krachtdadigheid. Waarom ? Omdat zij kristenen waren.

Het is in het genoegen dat de volbrachte plicht schenkt, dat onze voorouders den levenslust putten, die doorstraalt in hunne liederen die tot ons gekomen zijn. Zij waren opgeruimd en ons daarvan integendeel zingen vele werkzangen ; verdaar integendeel zingen vele werkzangen ; verdaar integendeel zingen vele werkzangen ; verdaar